

Årsplan 2024/2025

Sofiemyråsen barnehage

Innhold

Noen ord fra Daglig leder	3
Presentasjon av barnehagen	4
Rollene i Sofiemyråsen bhg	5
Kvalitet i barnehagen	7
Barnehagens verdigrunnlag	8
Inkluderende barnehagemiljø	9
Barnehagens fagområder	11
Omsorg	12
Lek - Fokusområdet 2024/2025	13
Læring	14
Kommunikasjon og språk	15
Danning	16
Vennskap og fellesskap	17
Voksenrollen.....	18
Vold i nære relasjoner – barnehagens arbeid med kropp, seksualitet og grenser	19
Livsmestring.....	20
Barns medvirkning.....	21
Mat og måltider.....	22
Samiske barn i barnehagen	23
Barnehagens digitale praksis.....	23
Trafikksikker barnehage	24
Overganger	25
Barnehagen som pedagogisk virksomhet	25
Samarbeid med andre instanser	27
Årshjul.....	28
.....	28
Kilder.....	30

Noen ord fra Daglig leder

Velkommen til et nytt barnehageår i Sofiemyråsen barnehage!

En god barndom varer livet ut. Ved å levere et tilbud av god kvalitet, kan barnehagen bidra til at alle barn får en god start på livet.

Årsplanen, som du sitter med i hendene, er personalets arbeidsredskap som styrer virksomheten i en bevisst og uttalt retning og baserer seg på lover og forskrifter for arbeidet i barnehagen. Årsplanen skal vise hvordan barnehagen vil arbeide for å omsette rammeplanens formål og innhold samt barnehageeierens lokale tilpasninger til pedagogisk praksis. Den skal synliggjøre hvordan barns og foreldres medvirkning bringes inn i planleggingsarbeidet og hvordan barnehagen vurderer sitt pedagogiske arbeid.

Ett overordnet mål er barnehagens visjon: «Stort og smått har det godt!» Både barn og voksne må trives for å ha en god hverdag og ett godt læringsmiljø. Personalet jobber sterkt for å imøtekomme foresattes ønsker i kombinasjon med sentral barnehagepedagogikk. Vi ønsker å forandre oss over tid i tråd med det som skjer innenfor vårt fagområde og arbeidsfelt.

Barnehageåret 2024/2025 har vi valgt å fortsette med å ha ekstra fokus Lek. På planleggingsdagene i august vil personalet sammen bli enige om hva vi skal vektlegge dette året når vi jobber med lek.

Med ønske om gode dager for små og store i Sofiemyråsen barnehage

Ellen Eike
Styrer
Sofiemyr, juni 2024

Presentasjon av barnehagen

Sofiemyråsen barnehage er en privat barnehage som eies av de foresatte, og drives av et styre bestående av 5 foresatte. Den daglige driften styres av styret i godt samarbeid med styrer og de godt kvalifiserte medarbeiderne på avdeling.

Barnehagen åpnet i august 2000. Vi har jevnlig utført oppgraderingsarbeider både på utelekeplassen og i barnehagebygget. Vi ønsker å tilrettelegge for et variert leke- og aktivitetstilbud med ulike utviklingsmuligheter både ute og inne. Barnehagen ligger flott til innerst i en blindvei, med skogen i umiddelbar nærhet.

Barnehagen har 60 plasser i alderen 0-5 år. Vi tilbyr 100 % plasser og antall barn i barnehagen vil endres i takt med sammensetningen av barnegruppene. Vi har 4 store, lyse og åpne avdelinger. Avdelingene har vi valgt å gi navn etter figurene i Egners «Hakkebakkeskogen»: Klatremus, Brumlemann, Mikkel Rev og Bamsefar.

Hver side av huset drives av tre barnehagelærere, som samarbeider med barne- og ungdomsarbeidere og pedagogiske medarbeidere. Vi mener at personalets kompetanse er grunnbjelken ved vurdering av barnehagens kvalitet. Vi vil ha et personale som møter foreldre, barn og kollegaer med en likeverdig innstilling og lydhørhet. Et personale som reflekterer over egen praksis, og som stadig er i utvikling.

Rollene i Sofiemyråsen bhg

Barnehageeieren og alle som arbeider i barnehagen skal sammen bidra til å oppfylle målene og kravene i rammeplanen med utgangspunkt i sine erfaringer og sin kompetanse (Rammeplan, 2017).

Sofiemyråsen barnehage er en foreldreid barnehage som ledes av et styre. Styremedlemmene (foreldre) blir valgt på årsmøte i mars/april og velges for 2 år av gangen. Styret er barnehagens øverste organ. Styret er arbeidsgiver, og har dermed arbeidsgiveransvaret for barnehagen. Styret har ansvaret for driften av barnehagen i henhold til gjeldende lover og forskrifter, og har dermed det juridiske ansvaret for kvaliteten på barnehagetilbudet.

Styret har tett samarbeid med styrer, som står for den daglige ledelsen av barnehagen. Styrer skal sørge for at det pedagogiske arbeidet er i tråd med barnehageloven og rammeplanen. Styrer skal også sørge for ett godt samarbeid med relevante institusjoner som skolen, helsestasjon, den pedagogisk psykologiske tjenesten (PPT) og barnevernet.

De pedagogiske lederne har ansvaret for å iverksette og lede det pedagogiske arbeidet i tråd med godt faglig skjønn. Den pedagogiske lederen skal veilede og sørge for at barnehageloven og rammeplanen oppfylles gjennom det pedagogiske arbeidet. Den pedagogiske lederen leder arbeidet med planlegging, gjennomføring, dokumentasjon, vurdering og utvikling av arbeidet i barnegruppen han/hun er satt til å lede.

Alle ansatte i barnehagen har en viktig rolle og et selvstendig ansvar for at rammeplanens innhold kommer til syne i våre handlinger. Hver og en bidrar med ulik kompetanse og interesseområdet som totalt sett skaper en bred, variert og spennende hverdag for barna.

Vi jobber etter aktuelle lover og forskrifter som blant annet:

1. Lov om barnehage.
2. Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.
3. Barnehagens årsplan
4. Barnehagens helse, miljø og sikkerhetsplan (HMS). Denne gir blant annet personalet retningslinjer for hvordan de skal handle i ulike situasjoner

Dersom du ønsker å ta en titt finner du aktuelle lover og forskrifter på nett: www.Udir.no → regelverk, tilsyn og tilskudd → Barnehage → oversikt regelverk.

Samarbeidsutvalget (SU)

Su består av foreldre/foresatte og ansatte i barnehagen, slik at hver gruppe er likt representert. Hvis eier selv ønsker det, kan også eier være representert, men ikke med flere representanter enn hver av de andre gruppene. Su skal først og fremst ivareta samarbeidet mellom barnehagen og foreldrene, og er ifølge barnehageloven §§ 4 og 5 et rådgivende, kontaktskapende og samordnede organ for partene som på ulike måter har et ansvar for barnehagens drift og innhold.

Foreldrenes arbeidsutvalg (FAU)

FAU består av to foreldrerepresentanter fra hver avdeling i barnehagen. FAU er ansvarlig for sosiale arrangement som blant annet sommerfesten i juni og dugnader i løpet av året.

Foreldrerådet

Foreldrerådet består av alle foreldrene i barnehagen. Foreldrerådet kalles sammen til foreldremøte minst en gang pr. år.

Samarbeid mellom hjem og barnehage

Et godt og nært samarbeid mellom foreldre og personalet er viktig for barnets trivsel og utvikling. Personalet og barnets foreldre skal samarbeide til det beste for barnet. Vi ønsker at foreldre skal føle seg trygge og respekterte og de når som helst kan ta kontakt med personalet hvis det er noe de ønsker å snakke om. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling.

Barnehagen skal legge til rette for foreldresamarbeid og god dialog med foreldrene. Både med foreldrene til hvert enkelt barn og med alle foreldre/barn som gruppe.

På individnivå er vi i Sofiemyråsen barnehage opptatt av å møte barn og foreldre ved levering og henting for å utveksle nødvendig informasjon. Barnehagen inviterer foreldrene til to foreldresamtaler i året. Vi oppfordrer foreldrene til å komme med tilbakemeldinger i hverdagen.

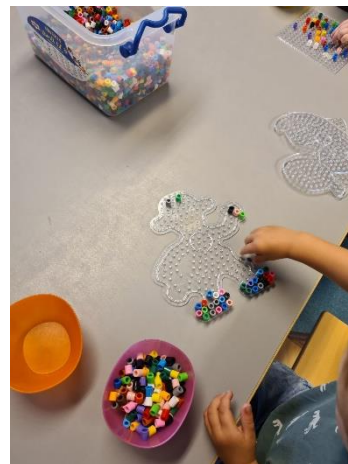
Personalet inviterer til foreldremøte en gang i året. I tillegg kan barnehagen invitere til temakvelder. Barnehagen arrangerer også ulike sammenkomster for foreldrene i løpet av året.

Barnehagen har jevnlig styremøter og kaller inn til Foreldrerådsmøte og Su-møter når det er behov for det.

Foreldreengasjement

Styret ønsker å minne om at vi som foreldredrevet barnehage er fullstendig avhengig av foreldre som engasjerer seg. Når man har barn i Sofiemyråsen barnehage forplikter det å stille opp. Husk at dette er noe du gjør for barnet ditt, og at du ved å bidra og vise ditt engasjement kan påvirke ditt barns hverdag. I tillegg er det både nyttig og hyggelig å få utvidet sitt kontaktnett.

Eksempler på engasjement kan være å melde seg til verv i Styret eller FAU, delta på arrangementer som årsmøte, foreldremøte og dugnader, bidra med gode ideer samt å inkludere nye foreldre og barn i fellesskapet

Kvalitet i barnehagen

Barnehagen skal ha et tilbud som tilfredsstillende rammer og lovverk, samtidig skal den tilfredsstillende krav fra barn, foreldre og personalet (Støre Meyer, 2005). Kravene vil stadig være i endring, og det finnes ikke et fasitsvar på hva kvalitet i barnehagen er. I Sofiemyråsen barnehage hevder vi at det er de ansatte som er bærere av kvaliteten. Det er deres interesse og motivasjon som skaper en god barnehage.

En barnehage for alle

Vi ønsker å gi alle barn et likeverdig tilbud. I dette arbeidet er barnehagens fysiske forutsetninger avgjørende, men aller viktigst er personalets holdninger og hvordan vi forholder oss til enkeltbarnet.

Brukermedvirkning

For å skape god kvalitet er vi avhengig av en god dialog mellom foresatte, barn og personalet. Som en del av barnehagens kvalitetssikring har vi hvert år, brukerundersøkelse. Resultatene gir oss informasjon om hva som fungerer og eventuelt ikke fungerer. Brukerundersøkelsen er også en viktig kilde for videre utvikling. Siste undersøkelse ble gjennomført vinteren 2023. På spørsmålet om hvor tilfredse foreldrene er totalt sett, fikk vi en score på 4,9 av 5 mulige. For å få kartlagt hva barna mener, benytter vi barnesamtaler i arbeidet.

Hva kan du forvente for barnet ditt?

- Trygghet og omsorg
- At ditt barn blir «sett» og «hørt» av de voksne
- En hverdag preget av glede og humor
- Et fellesskap der barnet opplever vennskap med andre barn
- Mye tid til lek inne og ute
- Uteliv og turer i nærmiljøet i all slags vær
- At barnets behov og meninger blir tatt på alvor
- Et miljø preget av lek og læring
- Et faglig miljø med pedagoger, barn- og ungdomsarbeidere og assistenter med kompetanse og interesse for jobben sin

Hva kan du forvente som foresatt?

- Å bli møtt med respekt og raushet
- Å møte ansatte som engasjerer seg i barna og deres trivsel og danning
- At vi har en åpen og god dialog om barnet
- Informasjon om det som skjer i barnehagen
- Tilbud om foreldresamtale minst 2 ganger pr. år
- Foreldremøte minst 1 gang pr. år
- Mulighet for stor påvirkningskraft av driften
- En personalgruppe som står på for å gi et godt barnehagetilbud

Vi forventer at foresatte:

- Setter av minst fem dager når barnet begynner i barnehagen
- Medvirker til et positivt samarbeid mellom hjem og barnehage
- Tar kontakt med personalet ved levering og henting
- Leser informasjon fra barnehagen
- Gir barnehagen informasjon om forhold som har betydning for barnet
- Deltar på arrangementer og møter,
- Melder seg til FAU og styret
- Gjør seg kjent med og respekterer barnehagens vedtekter og øvrige regelverk
- Gir tilbakemelding på hvordan barnehagetilbudet oppleves
- Svarer på brukerundersøkelsen
- Holder syke barn hjemme
- Følger opp at barnet har det han/hun trenger av klær/utstyr til enhver tid

Barnehagens verdigrunnlag

«Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid» (Rammeplan, 2017).

I Sofiemyråsen barnehage har vi et helhetlig syn på barn. Vi ser barns utvikling som et dynamisk og tett sammenvevd samspill mellom deres fysiske og mentale forutsetninger og miljøet de vokser opp i. For barna i vår barnehage har personalet en sentral rolle for hvilket miljø barna tilbringer sine småbarnsår. Miljøet vil igjen preges av hvilket verdigrunnlag som gjennomsyrrer vår barnehagehverdag.

Vårt verdigrunnlag bygger på en barndom med egenverdi. Vi skal møte barna der de er. Enkeltbarnet skal føle seg sett, hørt, inkludert og anerkjent. Noe som igjen vil føre til trygghet. I våre øyne er trygghet grobunn for enkeltbarnets trivsel og utvikling. Å møte enkeltbarnet avhenger av forståelse og et nært samarbeid med barnets hjem.

Vi tror på personalet som barnehagens viktigste ressurs. I vår hverdag fokuserer vi på voksenrollen og hvordan personalet påvirker enkeltbarnets opplevelse av å bli sett og føle seg verdifull. Dette innebærer en hverdag der vi reflekterer over egen praksis, verdier og holdninger.

Vi har som mål at alle barn i Sofiemyråsen barnehage skal:

- Føle seg som en del av et fellesskap, der de har en stemme. De skal få delta i **demokratiske prosesser** der de opplever at sin stemme blir hørt
- oppleve at de er en del av et **mangfold** der det finnes mange måter å tenke, handle og leve på. Og at mangfoldet bygger på **gjensidig respekt**
- oppleve **likeverd og likestilling**, uavhengig av individuelle forskjeller
- Lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen, og fremme et **bærekraftig samfunn**

- oppleve **livsmestring og helse** i en hverdag preget av lek, aktiviteter, gode måltider og ro

For oss er det viktig med voksne som:

- Møter hvert enkelt barn på sitt nivå, ved å lytte, se og anerkjenne barnets uttrykk og væremåte
- Bruker observasjon som et aktivt verktøy i hverdagen for å sikre at alle barn blir sett
- Reflekterer over egne holdninger, verdier og praksis
- Fremmer demokrati og et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta
- Bruker mangfold som en ressurs i det pedagogiske arbeidet og fremmer gjensidig respekt for mangfoldet
- Fremmer likeverd og likestilling uavhengig av ulikheter
- Fremmer verdier, holdninger og praksis for et mer bærekraftig samfunn
- Legger til rette for naturopplevelser og bidra til økt tilhørighet til naturen
- Fremmer barns fysiske og psykiske helse

Inkluderende barnehagemiljø

1. januar 2021 trådte det i kraft en egen bestemmelse i barnehageloven om psykososialt barnehagemiljø. Lovendringen innebærer en plikt som krever at barnehagen følger med på hvordan barn har det, og undersøker og setter inn tiltak når personalet eller foreldre har mistanke om at et eller flere barn ikke har det bra.

Loven forplikter barnehager til å ha nulltoleranse mot mobbing og tydeligere regler for håndtering. Et av prinsippene som lyser gjennom hele rammeplanen er hensynet til barnets beste som også er nedfelt i barnekonvensjonen.

«Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing» (Udir, 2017).

Bakgrunn

Mellom åtte og tolv prosent av barnehagebarn opplever jevnlig utestenging fra lek eller ulike former for krenkelser (regjeringen.no).

Mobbing av barn i barnehage er handlinger fra voksne eller andre barn som krenker barns opplevelse av å høre til, og være en betydningsfull person for fellesskapet. Det kan for eksempel være:

- Verbal mobbing (si stygge ting)
- Fysisk mobbing (slå, sparke)
- Utestengelse (et barn holdes utenfor)

Voksne kan også krenke barn med ord og handlinger dersom kommunikasjonen og relasjonen med barna ikke preges av respekt og toleranse.

Ansvar for å stoppe mobbing skal aldri skyves over på barna eller forklares med at barn er vanskelige. Å skape et trygt og godt barnehagemiljø og jobbe mot mobbing er alltid de voksnes ansvar.

Mål

I vår barnehage arbeider vi kontinuerlig og systematisk med å fremme et trygt og inkluderende barnehagemiljø, og med å oppdage, undersøke og forebygge alle former for krenkelser. Vi stopper krenkelser og følger opp med egnede tiltak helt til barna opplever at de har et trygt og inkluderende miljø.

Vi arbeider også kontinuerlig og systematisk, i møte med det enkelte barnet og barnegruppen for å inkludere alle barn i barnehagefellesskapet. Vi jobber bevisst, alene eller sammen med andre aktører i laget rundt barnet, for å skape god sammenheng mellom spesialpedagogikk og inkluderende praksiser i det ordinære tilbudet.

Mobbeombudet i Nordre Follo

I Nordre Follo er det opprettet ett mobbeombud.

- Mobbeombudet skal jobbe for at alle barn i Nordre Follo skal oppleve å ha et trygt, godt og inkluderende miljø i barnehage og skole.
- Mobbeombudet skal tale barnas sak i utfordringer knyttet til barnehagemiljø.
- Mobbeombudet har taushetsplikt, og du kan også drøfte saker anonymt med mobbeombudet.

Du kan finne mer informasjon om Mobbeombudet på Nordre Follo sine nettsider

For oss er det viktig å ha voksne som:

- Skaper trygge rammer for alle barna i barnehagen
- Er tilstedeværende; ser, bekrefter, tar vare på og beskytter barna
- Jobber for et miljø der krenkelser ikke skal forekomme eller aksepteres
- Er klar over og agerer i henhold til den aktivitetsplikten, som foreligger i bhg. lovens § 42
- Ser enkeltbarn i fellesskapet gjennom observasjon og tilstedeværelse
- Legger til rette med et allmenpedagogisk tilbud som favner alle barn så godt det lar seg gjøre
- Fanger opp barn som har behov for særskilt tilrettelegging over tid eller i en kort periode
- Følger opp/setter inn tiltak på et tidlig tidspunkt når man ser at barn har behov for særskilt tilrettelegging
- Har god dialog med foreldre og andre samarbeidsinstanser

Barnehagens fagområder

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområdene gjennom undring, utforskning og skapende aktiviteter (Rammeplan, 2017).

Vi sikrer arbeid med rammeplanens mål gjennom det månedlige arbeidet på avdelingen. Dette gjøres både i planlagte og ikke planlagte læringssituasjoner sammen med barna. Hvordan hvert enkelt fagområde vektlegges er avhengig av barnas alder og utvikling. Men kreativ utfoldelse skal være sentrale arbeidsmåter i dette arbeidet.

Kommunikasjon, språk og tekst

Tidlig og god språkstimulering er en viktig del av barnehagens innhold. Å samtale om opplevelser, tanker og følelser er nødvendig for utvikling av et rikt språk. Tekst omfatter både skriftlige og muntlige fortellinger, poesi, dikt, rim, regler og sanger.

Kropp, bevegelse, mat og helse

Gjennom kroppslig aktivitet lærer barn verden og seg selv å kjenne. Ved sanseinntrykk og bevegelse skaffer barn seg erfaringer, ferdigheter og kunnskaper på mange områder. Barns kontakt med andre barn starter ofte med kroppslige signaler og aktiviteter. Dette har betydning for utvikling av sosial kompetanse. Godt kosthold og god veksling mellom aktivitet og hvile er av betydning for å utvikle en sunn kropp.

Kunst, kultur og kreativitet

Barna må få oppleve kunst og kultur, og selv få uttrykke seg estetisk. Å være sammen om kulturelle opplevelser og å gjøre eller skape noe felles, bidrar til samhørighet. Gjennom erfaring med kunst og kultur får barnet et mangfold av muligheter for sansing, opplevelse, eksperimentering, skapende virksomhet, tenkning og kommunikasjon. Fagområdet omhandler mange uttrykks-

former; for eksempel musikk, dans, drama, billedkunst for å nevne noe.

Natur, miljø og teknologi

Fagområdet skal bidra til at barn blir kjent med og får forståelse for planter og dyr, landskap, årstider og vær. Barnet skal få en begynnende forståelse for betydningen av en bærekraftig utvikling – kjærlighet til naturen, forståelse for samspillet i naturen og mellom mennesket og naturen.

Antall, rom og form

Barn er tidlig opptatt av tall og telling, de utforsker rom og form, de argumenterer og er på jakt etter sammenhenger. Gjennom lek, eksperimentering og hverdagsaktiviteter utvikler barna sin matematiske kompetanse.

Etikk, religion og filosofi

Etikk, religion og filosofi er med på å forme måter å oppfatte verden og mennesker på, og preger verdier, normer og holdninger. Barnehagen skal reflektere og respektere det mangfoldet som er representert i barnegruppen, samtidig som den skal ta med seg verdier og tradisjoner i den kristne kulturarven.

Nærmiljø og samfunn

Barnehagen skal bidra til at barn møter verden utenfor familien med tillit og nysgjerrighet. Barnehagen skal legge vekt på å styrke kunnskap om, og tilknytning til lokalsamfunnet, natur, kunst og kultur, arbeidsliv, tradisjoner og levesett. Barn skal medvirke i å utforske og oppdage nærmiljøet sitt.

Omsorg

Omsorg er en forutsetning for barns trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet (Rammeplan, 2017).

Omsorg er å ta vare på og bry seg om noen. Omsorg gjenspeiler seg i alt som skjer i barnehagehverdagen, og kommer til uttrykk når barn og voksne leker og lærer i både formelle og uformelle situasjoner.

Omsorg forutsetter både kroppslig og mental tilstedeværelse (Tholin, 2013).

Omsorg er morgens første hilsen, ettermiddagens avskjed og alle ord som blir sagt imellom. Omsorg er bevegelsens hurtighet og styrke i det en støvel skal på en liten fot. Omsorg er måten den voksne ser barnet inn i øynene på, når de snakker sammen om noe barnet er opptatt av. Omsorg er ansiktets trekk, en kropp som er vendt riktig vei og et blikk som ser alle. Omsorg er nærhet, ømhet, innlevelse, samspill og trygge rammer (Ulla, 2013).

Omsorg er en forutsetning for at barn lærer. Kvaliteten på samspillet barn- barn og barn-voksen er igjen avgjørende for kvaliteten på læringen.

Barna har rett til omsorg og skal møtes med omsorg. En omsorgsfull relasjon er preget av lydhørhet, nærhet, innlevelse, evne og vilje til samspill. Omsorg skal bestå av aktive deltakere, den skal prege alle situasjoner i barnehagen, og er nært knyttet til oppdragelse, helse og danning.

Barn som blir møtt med god omsorg styrker egne forutsetninger for å utvikle tillit til seg selv og andre. Trygge barn etablerer gode relasjoner, og vil gradvis også tørre å ta ansvar for seg selv og fellesskapet. Omsorgsfulle voksne vil bidra til at barna viser omsorg for hverandre.

For oss er det viktig å ha voksne som:

- Ivaretar barnas behov for fysisk omsorg, inkludert behov for ro og hvile
- Sørger for at alle barn opplever trygghet, tilhørighet og trivsel i barnehagen
- Møter alle barn med åpenhet, varme og interesse og viser omsorg for hvert enkelt barn
- Er lydhøre for barnas uttrykk og imøtekommer deres behov for omsorg med sensitivitet
- Støtter og oppmuntrer barna til å vise omsorg for andre og til selv å kunne ta imot omsorg

Lek - Fokusområdet 2024/2025

Hvert år velger personalet et område som det settes ekstra fokus på. Dette gjør vi for å sikre progresjon, og for å øke kompetansen blant personalet. Siden høsten 2023 har vi hatt fokus på Lek. Da leken har en så sentral rolle i barnehagen ønsker vi å videreføre dette fokusområdet ett år til.

«Barnehagen skal gi barn mulighet for lek, livsutfoldelse og meningsfulle opplevelser og aktiviteter i trygge og samtidig utfordrende omgivelser» (Lov om barnehager § 2).

Leken skal ha en sentral plass i vår barnehage, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både inne og ute. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek – alene og sammen andre (Rammeplan, 2017).

Barnehagen skal bidra til den gode barndommen ved å gi barna mulighet for lek som kilde til trivsel. Lek er grunnleggende livs- og læringsform. I lek kan barna delta med lyst og engasjement. Et lekende barn kan skille lek fra andre aktiviteter og tolke lekesignaler. Barn som leker, viser evne til å slappe av, la seg rive med og ha det morsomt alene eller sammen med andre. Lek er en kilde til humor og glede, og gjennom ulike former for lek får barna mulighet til å uttrykke seg og kjenne at egen opplevelsesverden gjelder. Konstruktiv, sosial utvikling skjer i relasjoner hvor målet er likeverdighet mellom deltagerne slik tilfellet er i lek (Utdanningsdirektoratet, 2016).

For oss er det viktig å ha voksne som:

- Deltar i lek på barnas premisser
- Inspirerer barns lek gjennom varierte aktiviteter, samtaler og impulser
- Tar utgangspunkt i barnas interesser og inspirasjon

- Er tilgjengelige for lekende barn og er en støtte der det er behov, eks. i konfliktsituasjoner
- Støtter barn som faller utenfor i leken.
- Ikke lar leken komme i skyggen av andre aktiviteter i barnehagen. Verne om leken
- Deler barnegruppen i mindre grupper for mer ro i leken
- Lærer barna ulike strategier for å komme inn i lek
- Lærer barna å ta vare på lekene, og organiserer rydding ved avslutning av leken

Læring

«I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre.» (Rammeplan, 2017).

I Sofiemyråsen barnehage har vi et helhetlig syn på barn, der vi ser enkeltbarnet som kompetent og i samspill med omverdenen. Det er i dette daglige samspillet at læring skjer. I møte med nye erfaringer vil læring medføre endring av atferd (Pape, 2005).

I innledningen ser vi at rammeplanen trekker frem læring som nært forbundet med lysten til å leke, utforske og mestre. De fleste barn har en unik evne til å leke, finne ut av ting, være nysgjerrige og kreative. Men for at denne lysten skal stimuleres fordrer det at barnehagen legger til rette for trygghet og trivsel for enkeltbarnet. Personalet må jobbe for å skape positive relasjoner med barna. Barnet må føle seg som en del av noe, føle seg sett og hørt. Med en trygghet og en god selvfølelse er barnet rustet for å møte nye erfaringer, både alene og sammen med andre. Med trygghet og en god selvfølelse er barn også rustet til å snakke om det som er vondt eller ikke føles riktig.

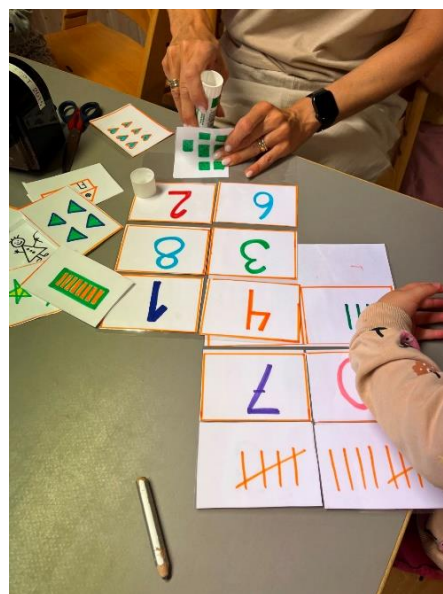
Det er vår oppgave å legge til rette for et godt læringsmiljø som gir mulighet for nye og varierte erfaringer. Et godt læringsmiljø tar hensyn til barnets ståsted. Barnet må oppleve mestring (Pape, 2005).

Å fange opp enkeltbarnets ståsted fordrer at vi er gode voksne som observerer jevnlig, og som vet hvor barnet befinner seg. Å gi barn nye erfaringer krever at barna selv er engasjerte og motiverte. Barns egne interesser og synspunkter skal derfor være grunnlaget for planlegging av barnehagens daglige virksomhet.

Som i alle andre sammenhenger i barnehagen er det vi voksne som er den viktigste ressursen for en god læringsarena.

For oss er det viktig å ha voksne som:

- Sørge for at alle barn opplever mestring
- Skape positive relasjoner
- Er engasjerte, undrende, utforskende og lekende voksne sammen med barna
- Legger til rette for læring gjennom ulike erfaringer som eks: i samlingsstund, på tur og i lek
- Deler kunnskap og inspirasjon med hverandre

Kommunikasjon og språk

Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling (Rammeplan, 2017).

En god språkutvikling er viktig for barn både på kort og lang sikt. Evnen til å bruke språket er avgjørende for hvordan barn kan kommunisere med voksne og med andre barn, hvordan de kan sette ord på erfaringer, fortelle om noe viktig, diskutere og reflektere sammen med andre.

Språk er avgjørende for læring, sosiale relasjoner og vennskap. På lengre sikt er språkutviklingen avgjørende for å kunne være en deltaker i et moderne demokrati og i et kunnskaps- og utdanningssamfunn (temahefte om språkmiljø og språkstimulering i barnehagen, 2009).

Språkutviklingen er både muntlig og skriftlig – vi snakker og lytter, vi leser og skriver. Den grunnleggende utviklingen skjer i barnehagealder.

De yngste barnehagebarna er helt avhengig av samspill med voksne som forstår barnas forsøk på å kommunisere, ikke minst gjennom kroppsspråk, gester og mimikk.

Fag- og kulturformidlingen i barnehagen spiller en viktig rolle for språkutviklingen. Rike erfaringer med fortelling, høytlesning, sang og regler kommer språkutviklingen til gode. Ikke alle barn får nok slike erfaringer i hjemmemiljøet og barnehagen bør gi alle barn slike erfaringer.

For oss er det viktig å ha voksne som:

- Er bevisst på sine roller som språklige forbilder
- Anerkjenner og responderer på barnas ulike verbale og non-verbale uttrykk
- Stimulerer barns verbale og non-verbale kommunikasjon
- Støtter hvert enkelt barn sin språkutvikling

- Følger med på barns kommunikasjon og språk og fanger opp og støtter barn som har ulike former for kommunikasjonsvansker, er lite språklige aktive, eller som har sen språkutvikling
- Skaper et variert språkmiljø der barna får muligheter til å oppleve glede ved å bruke språk og kommunisere med andre.

Danning

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling (Lov om barnehager § 1).

Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur (Rammeplan, 2017).

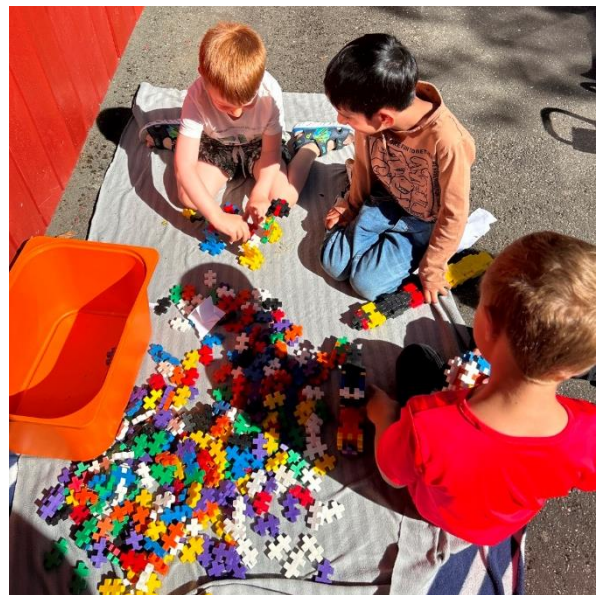
I barnehagen skal barna få delta i beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold. Barna skal støttes i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verden de er en del av. Gjennom samspill, dialog, lek og utforskning skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer (Rammeplan, 2017).

Danning skjer i samspill med omgivelsene og forankres i våre verdier. Gjennom gode dannelsprosesser settes barn i stand til å håndtere livet ved at de utvikler evnen til å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og til å se seg selv som et verdifullt medlem av et større fellesskap. Danning handler om å utvikle evne til aktiv og kritisk deltakelse i demokratiet, øve innflytelse, kunne argumentere og lytte. Selvbestemmelse – medbestemmelse – solidaritet.

Danning er mer enn utvikling, mer enn læring, mer enn omsorg, mer enn oppdragelse og mer enn sosialisering, samtidig rommer danning alt dette.

For oss er det viktig å ha voksne som:

- Ser hvert enkelt barn
- Utfordrer barna kognitivt og stiller gode spørsmål
- Gir barna motstand, slik at de også lærer å gi motstand
- Viser respekt for den kommunikasjonen barna har
- Er gode samtalepartnere, samhandlingspartnere og veiledere

Vennskap og fellesskap

Et vennskap kjennetegnes av et gjensidig ønske om å være sammen med hverandre, et ønske om å være sammen med akkurat *den* personen (Greve, 2009).

Et fellesskap er en gruppe mennesker som føler samhørighet. De er sammen om noe og har noe til felles. En tilhørighet som gir en god følelse og sosial tilknytning. Innenfor et fellesskap kan man finne mange vennsksapsrelasjoner.

Rammeplanen om vennskap og fellesskap

Barnehagen skal tilrettelegge for at vennskap og fellesskap utvikles. Gjennom erfaringer i samspill med andre tilegnes sosial kompetanse, som er en nødvendighet for å fungere godt sammen med andre. I barnehagen skal hvert enkelt barn oppleve å være av betydning for fellesskapet. Det skal også oppleve positivt samspill med både barn og voksne.

For å oppnå dette skal personalet blant annet hjelpe barna med å forstå og utforme normer for samhandling, hjelpe barna med å sette egne grenser/respektere andres grenser og følge opp eventuell mobbing og uheldige samspillmønstre (Rammeplan, 2017).

Vennskap og fellesskap i praksis

Hvert enkelt vennskap er unikt, og barna har ulike måter å utøve vennskap på. Uavhengig av faktorer som alder, modenhet og funksjonsevne, er leken bindeleddet i barnas vennskap. Utøvelsen av vennskap utvikler seg dermed i takt med utviklingen av leken. Vennskap mellom de aller yngste kan utarte seg i form av at de er kroppslige og baser rundt sammen. Etter hvert vil det utvikle seg og rolleleken, og regelleken får en større rolle i vennskapet. Vennskapet blir mer kompleks, og det er ikke uvanlig at venner også blir uvenner. For så å bli venner igjen.

Selv om en relasjon ikke er et vennskap, kan den oppleves som verdifullt for barnet (Greve, 2015).

Individ og gruppe henger tett sammen.

Dersom individet skal ha det bra må gruppen fungere og for at gruppen skal fungere, må individet komme til sin rett (Bae, 1996).

Dermed må personalet hele tiden vurdere hva som er best for både enkeltindividene i fellesskapet og fellesskapet som helhet.

For oss er det viktig å ha voksne som:

- Veileder og støtter barna underveis i etablering av vennskap
- Legger til rette for vennskap som knyttes på tvers av avdelinger, kjønn og alder
- Finne andre løsninger for enkelte barn når vi ikke kan knytte vennskap på tvers av avdelingene.
- Veileder barna til å håndtere konflikter på egen hånd
- Jobber i mindre grupper og hjelper barn inn i relasjoner med andre barn på avdelingen.
- Gir barnegruppen felles opplevelser

Voksenrollen

I Sofiemyråsen barnehage har vi engasjerte, tilstedeværende voksne som setter barnas behov først. Vi har voksne som kartlegger behov og utvikling, og som kan leke, støtte og oppmuntre. Som hjelper, undrer seg og ler i hverdagen. Vi har voksne som ser hvert enkelt barn og som er tålmodige og bruker tid der det trengs.

Personalets kompetanse, arbeidsglede, engasjement, evne og vilje til å utvikle sitt arbeid har mye å si for kvaliteten i barnehagen. Voksnes væremåte er avgjørende for hvordan barn oppfører seg og opplever verden rundt seg. Barnet ses som et subjekt, er sosialt og kommuniserer allerede fra fødsel av. Å møte barn som subjekt innebærer blant annet å møte barnet med respekt for deres opplevelsesverden og å møte barnet som et individ med rettigheter til egne tanker og følelser (Bae, 2007).

I vår barnehage er vi opptatt av å ha en anerkjennende væremåte. Det er viktig for barn å kunne sette ord på egne følelser. Barn og voksne er likeverdige. For å kunne være en anerkjennende voksen må man ha innsikt i egne følelser, forståelse for barns følelser, kunne lytte til barnets opplevelse og bekrefte dette. Vi viser vår holdning i ord, kroppsspråk og handling. Voksnes reaksjoner på barns følelser er avgjørende for barns selvfølelse og atferdsmønster. I vår barnehage er det rom for å være forskjellige, alle er gode på ulike ting.

For oss er det viktig å ha voksne som:

- Legger til rette for at barna kan knytte relasjoner
- Møter alle barn med åpenhet, varme, og interesse og vise omsorg for hvert enkelt barn
- Legger merke til, anerkjenner og følger opp barnas perspektiver og handlinger
- Legger til rette for helhetlige læringsprosesser som fremmer barnas trivsel og allsidige utvikling

- Støtter og beriker barnas initiativ, undring, nysgjerrighet, kreativitet, læringslyst og tiltro til egne evner
- Støtter barna i å sette egne grenser, respekterer andres grenser og finner løsninger i konfliktsituasjoner

Vold i nære relasjoner – barnehagens arbeid med kropp, seksualitet og grenser

Vold i nære relasjoner og seksuelle overgrep foregår i vårt samfunn og er et problem for folkehelsen. Store norske undersøkelser viser at en av fem jenter og en av ti gutter opplever seksuelle overgrep før de fyller 18 år. Ofte venter barn lenge med å fortelle om overgrepene. Dette skyldes redselen for å ikke bli trodd, samt en forståelse av at det som skjer med dem er normalt.

Sofiemyråsen barnehage har i flere år hatt forebygging av seksuelle overgrep og vold som fokusområde. Dette er et arbeid som kontinuerlig og bestandig skal ha en plass i vårt daglige arbeid med barn og foreldre.

Mål

Arbeidet i barnehagen har som hovedhensikt å gi kunnskap til både barn, foreldre og personalet.

- Ruste barn til å fortelle om overgrep og vold tidligere ved å gi barn kunnskap om kroppen, følelser og lære barn å sette grenser.
- Bevisstgjøre barn på hva som er normalt, hva som ikke er normalt, hva som er lov og hva som ikke er lov.
- Styrke og trygge foresatte i møte med barns seksuelle utvikling ved å gi kunnskap om normal seksuell utvikling, og hvordan snakke med barnet sitt om kropp, følelser og grenser.
- Styrke og trygge alle ansatte i møte med barns seksuelle utvikling og trygge ansatte i arbeidet med forebygging og avdekking av vold og seksuelle overgrep.

For at barn skal trives, leke og ha det bra med seg selv og andre må grunnlaget ligge der. Barn som opplever overgrep, har ikke et godt utgangspunkt. Å ruste barn fra tidlig alder kan hjelpe der og da, men også hindre at overgrep skjer barnet i fremtiden.

For oss er det viktig å ha voksne som:

- Skaper trygge rammer for alle barna i barnehagen
- Er tilstedeværende; ser, bekrefter, tar vare på og beskytter barna
- Får hvert enkelt barn til å føle seg verdsatt og sett
- Har kunnskap om hvordan forebygge og avdekke overgrep
- Er ærlige og åpne
- Tør å tro på at overgrep og vold foregår og har mot til å handle

Livsmestring

Livsmestring er ett relativt nytt begrep. Livsmestring kan defineres som: «å utvikle ferdigheter og tilegne seg praktisk kunnskap som hjelper den enkelte til å håndtere medgang, motgang, personlige utfordringer, alvorlige hendelser, endringer og konflikter på en best mulig måte. Å skape en trygghet og tro på egne evner til å mestre også i fremtiden» (LNU, 2017).

Livsmestring i praksis

Livsmestring er ett begrep som rommer mye. Alt fra trivsel, medvirkning, respekt, tillit, vennskap, tilhørighet og mye mer. Alt dette krever sosial kompetanse og vi anser sosial kompetanse som nøkkel til livsmestring.

«Sosial kompetanse handler om å mestre samspill med andre, eller med andre ord: Det handler om å lykkes i å omgås andre» (Lamer, 2013).

I prosessen med å lære seg sosial kompetanse vil barna også oppleve motgang og personlige utfordringer, og de vil lære seg å takle dette på en bedre måte. I arbeidet med sosial kompetanse anser vi følgende som sentralt:

- Empati og rolletaking
- Prososiale holdninger og handlinger
- Selvkontroll
- Selvhevdelse
- Lek, glede og humor

(Lamer, 2013)

For oss er det viktig å ha voksne som:

- Skaper trygge rammer for alle barna i barnehagen
- Er tilstedeværende; ser, bekrefter, tar vare på og beskytter barna
- Kjenner hvert enkelt barn godt nok til å kunne gi de utfordringer ut ifra sitt nivå
- Veileder barna gjennom motgang og personlige utfordringer
- Får hvert enkelt barn til å føle seg verdsatt

Barns medvirkning

Medvirkning går ut på å delta uten å ha fullt ansvar. Ved å dele begrepet «medvirkning» i to, «med» og «virkning», kan man lettere forstå begrepets innhold. «Med» viser til å gjøre noe sammen og «virkning» viser til at det man gjør sammen fører til noe. Barns medvirkning er når barna opplever at deres meninger blir tatt på alvor og får en innvirkning på fellesskapet (Temahefte om barns medvirkning, 2006).

Rammeplanen om barns medvirkning

Ifølge Rammeplanen skal alle barn «få erfare å ha innflytelse på det som skjer i barnehagen». Barnets alder og modenhet skal vektlegges i dette arbeidet og barnehagen skal være lydhør ovenfor hvert enkelt barns ulike uttrykk og behov. Muligheten til å delta aktivt i både planlegging og vurdering av virksomheten, skal forekomme med jevne mellomrom. Både kroppsspråk og talespråk skal tillegges vekt.

Barns medvirkning i praksis

Barna har ulike forutsetninger for å kunne medvirke. De aller yngste har lite, eller ikke noe, språk. Da må man i større grad observere og vektlegge kroppsspråk som følelser, peking og hvor i rommet barna oppholder seg. Etter hvert som barna utvikler språket og modnes, kan man i tillegg vektlegge barnets uttalte meninger.

Deltagelse i planleggings- og evalueringsarbeidet for de aller yngste vil være mer indirekte i form at de voksne observerer og tolker. De største kan i tillegg fortelle hva de har lyst til og hva de mener om det vi gjør i barnehagen. Det blir en mer og mer direkte deltakelse etter hvert som barna modnes. For å få til dette må vi ha voksne som er lydhøre for ulike uttrykksformer. De må evne å skape gode relasjoner til hvert enkelt barn slik at de både våger og ønsker å uttrykke seg.

For oss er det viktig å ha voksne som:

- Gjør seg kjent med hvert enkelt barns uttrykksformer og tar de på alvor
- Lar hvert barns meninger være av betydning
- Gir støtte og inspirasjon i forhold til barnas interesser og initiativ
- Anerkjenner barns tanker, meninger og følelser
- Inkluderer barna i planleggingen og evalueringen av rutiner og aktiviteter
- Lar barna få valg ut fra alder og modenhet
- Bruker barnesamtaler i sitt arbeid

Mat og måltider

Barnehagen skal ha en helsefremmede og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller (Lov om barnehager § 1).

Barn er aktive og trenger regelmessig påfyll av energi, næringsstoffer og væske for optimal vekst, utvikling, lek og læring. De har et stort behov for næringsstoffer sammenliknet med behovet for energi, og derfor er det viktig at barna får i seg tilstrekkelig med næringsrik mat slik at næringsbehovet dekkes. Barn i barnehagealder behøver 4-5 måltider per dag for å ha tilstrekkelig med energi til en hel dag. (Mat og måltider i barnehagen, 2023).

Ved å servere mat og drikke følger det et ansvar for å sikre at tilbudet er i tråd med Helsedirektoratets kostråd. I Sofiemyråsen barnehage legges det til rette for at de som ikke har spist frokost hjemme kan spise medbrakt frokost hver dag. Ellers serverer vi to måltider hver dag. Vi tilstreber at det ikke skal gå mer enn 3 timer mellom hvert måltid og det serveres frukt og grønt hver dag i tillegg til melk/vann. Vi har varmmat fast minimum en gang i uken. Vi tilstreber å følge Helsedirektoratets kostråd når vi serverer mat i barnehagen. Høsten 2022 ble vi en «5 om dagen» barnehage. Det vil blant annet si en barnehage som legger til rette for at barna får i seg minst 3 typer frukt og grønt i løpet av barnehagedagen. En barnehage som fokuserer på å gi barna et næringsrikt kosthold og nok fysisk aktivitet.

Rammeplanen sier at personalet skal legge til rette for at måltider og matlaging bidrar til måltids glede, deltakelse, samtaler og fellesskapsfølelse hos barn. Vi tilstreber at barna får være med å tilberede en del av måltidene og vi setter alltid av minimum 30 minutter til et måltid slik at barna skal få ro og mulighet til å spise seg mett.

Noen foreldre kan ha ønske om at vi serverer spesiell type brød, mat/pålegg eller melk. Vi tilstreber å imøtekomme dette der hvor foreldrene kan dokumentere fra en lege at det er en intoleranse eller allergi som er årsaken

til dette ønske. Hvis ikke må vi be foreldre/foresatte evt. ta med spesielle matvarer til sitt barn.

For oss er det viktig å ha voksne som:

- Legger til rette for at barna skal få gode matvaner
- Legger til rette for gode måltidsituasjoner med god prat rundt bordet
- Er tilstedeværende

Samiske barn i barnehagen

Alle barn i barnehagen skal lære om samisk kultur, men i barnehager som har samiske barn er det spesielt viktig å sørge for at barna får ivaretatt sin kultur, identitet og språk.

Samiske barn i barnehagen skal få støtte til å bevare og utvikle sitt språk, sin kunnskap og sin kultur uavhengig av hvor i landet de bor (Rammeplan, 2017).

Noe av det mest sentrale i samisk barneoppdragelse er oppdragelse til selvstendighet. Samisk væremåte kjennetegnes ved det enkle og avslappende og frihet i forhold til klokken. Fortellinger, sagn og historier brukes mye som pedagogisk hjelpemiddel i oppdragelsen, men også i overføring av kunnskap og viten fra en generasjon til den neste. I den samiske kulturen er det vanlig at de voksne stiller seg solidarisk med barna. De bruker «Moai» (vi to) hvis barnet er uheldig og tar derfor bort eller letter barnets skyldfølelse.

Det er ikke alltid vi i barnehagen vet at barn er samiske så det blir derfor viktig at foreldrene til de barna dette gjelder gir beskjed til personalet ved oppstart. Tilbudet til de samiske barna skal tilpasses barnas samiske bakgrunn og et nært samarbeid med de aktuelle foreldrene blir derfor viktig.

For oss er det viktig å ha voksne som:

- Har kjennskap til den samiske kulturen
- Er beviste på sitt ansvar
- Er i dialog med foreldre til samiske barn om hvordan vi kan trekke den samiske kulturen inn i barnehagen

Barnehagens digitale praksis

Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring (Rammeplan, 2017).

Vi ønsker å gi barna muligheten og tilgang til et variert materiale og utstyr. Gjennom IKT (informasjons- og kommunikasjonsteknologi) kan barna bruke fantasi, kreativitet og skaperevne, og de kan få tilgang til et bredt spekter av digitale verktøy i lek og læring.

For oss er det viktig å ha voksne som:

- Legger til rette for at barn utforsker, leker, lærer og selv skaper noe gjennom digitale uttrykksformer.
- Utøver digital dømmekraft når det gjelder informasjonssøk.
- Vurderer relevans og egnethet samt deltar i barnas mediebruk

I vår barnehage benytter vi:

Kamera (bilder og film)
IPad
Pc og internett
Projektor
Skriver, skanner
Kopimaskin
Pedagogisk programvare/spill

Trafikksikker barnehage

Sofiemyråsen barnehage ble i 2022 sertifisert som trafikksikker barnehage. Dette i forbindelse med Nordre Follo kommune sin satsning på at alle barnehager skulle sertifiseres som trafikksikre barnehager. Barn har rett på en trygg og god oppvekst der trafikksikkerhet inngår. Trafikksikkerhet er de voksnes ansvar og vi er rollemodeller for den oppvoksende generasjon. Dersom holdninger og vaner etableres tidlig, vil det være lettere å tenke trafikksikkerhet videre i livet.

Barn er trafikanter hver dag, enten som passasjer, fotgjenger og etter hvert syklist. Trafikk er integrert som en del av rammeplanen gjennom fagområdet nærmiljø og samfunn. Gjennom arbeid med nærmiljø og samfunn skal barnehagen bidra til at barna utforsker ulike landskap, blir kjent med institusjoner og steder i nærmiljøet og lærer å orientere seg og ferdes trygt. (Rammeplan, 2017)

Vi jobber med trafikksikkerhet gjennom pedagogiske opplegg med barna og på tur i nærområdet. Vi vektlegger at barna skal lære seg trafikkregler for fotgjengere og at de aktivt må bruke sine sanser når de ferdes i trafikken. Vi ønsker også å informere om viktigheten av bruk av bilbelte, sykkelhjelmer og reflekser. Vi har også trafikksikkerhet på agendaen på foreldremøter.

I Sofiemyråsen barnehage markeres trygg trafikk sin refleksdag ved at skolestarterne gjennomfører en refleksaksjon.

Overganger

For et lite barn kommer trygghet foran alt. Menneskebarnet kommer til verden med et innebygget og automatisk «program» for å søke trygghet og beskyttelse (Brandzæg, Torsteinson, Øiestad, 2017).

Barns tilknytning til en trygg voksen, er kanskje det viktigste fundamentet for barnets utvikling og vekst. Alle som begynner i Sofiemyråsen barnehage får gode tilknytningspersoner.

Når barnet begynner i barnehagen

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen (Rammeplan, 2017).

I Sofiemyråsen barnehage inviterer vi nye barn til 3 besøksdager før sommerferien. Da får barn og foreldre mulighet til å treffe hverandre og ikke minst de som jobber i barnehagen. Det å bli litt kjent i forkant av tilvenningsperioden kan være godt både for foreldrene og barna.

Under selve tilvenningsperioden setter vi i utgangspunktet av fem dager til hvert barn. Skulle dette bli for lite er vi åpne for å utvide perioden. Åpen dialog mellom foreldre og barnehagen blir viktig.

Overganger innad i barnehagen

Ved nytt barnehageår vil det være aktuelt at noen av barna må bytte avdeling. Dette er spesielt aktuelt for de minste barna som skal over på «stor» avdeling. Det er opptaket som styrer hvilke barn som starter i Sofiemyråsen barnehage. Vi tilstreber best mulige grupper på alle avdelinger.

Når barn skal bytte avdeling setter vi av flere faste dager hvor barna er på besøk på sin nye avdeling. Gjerne da med en voksen fra den avdelingen de går på. Barna får mulighet til å bli kjent med de barna som går på den aktuelle avdelingen, og noen av de voksne som jobber der

Overgang mellom barnehage og skole

Det er viktig at barna får en trygg og god overgang fra barnehage til skole og SFO. Vi i Sofiemyråsen barnehage samarbeider med skolene i vårt distrikt, Sofiemyr og Tårnåsen. Vi blir invitert til lesevenner ved Sofiemyr skole. Da drar skolestarterne til skolen hvor de blir lest for av 4. klassingene.

Før sommeren arrangeres skoletreff og skogtreff. Da treffes de som skal begynne på Sofiemyr skole og de som skal begynne på Tårnåsen skole til felles aktiviteter.

Det arrangeres også treff ved de andre skolene i kommunen. Vi tilstreber å følge barna som skal til de ulike skolene på minst ett av disse treffene. Det andre treffet følger gjerne foreldrene til.

Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene (Rammeplan, 2017).

Planlegging

Planlegging gir personalet grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet. Planlegging av barnehagens fysiske utforming, organisering, innhold og prosesser må gjøres med utgangspunkt i barnehagens overordnede mål som er gitt i loven og utdypet i rammeplanen. Barna skal delta i planleggingsarbeidet både med direkte innspill i samtaler med personalet og ved at de uttrykker seg på andre måter.

Årsplan

Alle barnehager skal utarbeide en årsplan. Årsplanen er en viktig dokumentasjon på hva barnehagen ønsker å jobbe med. Planen skal vise hvordan barnehagen vil arbeide for å omsette rammeplanens formål og innhold og barnehageeierens lokale tilpasninger til pedagogisk praksis. Årsplanen skal fastsettes av barnehagens samarbeidsutvalg. Personalet har det faglige ansvaret for årsplanens innhold.

Vurdering

Barnehagens arbeid skal vurderes, det vil si beskrives, analyseres og tolkes i forhold til kriterier gitt i barnehageloven, rammeplanen og eventuelle lokale retningslinjer og planer.

I barnehagen benyttes avdelingenes faste avdelingsmøter, personalmøter og planleggingsdager som arena for vurderingsarbeidet. Vurderinger brukes videre i utviklingsarbeidet.

Dokumentasjon

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen.

Personalet er aktive brukere av barnehagens nettside, og bruker siden som

kommunikasjonsmiddel mellom barnehage og hjem. Her ligger planer og skriv, samt bildedokumentasjon fra hverdagen.

Annen dokumentasjon fra barnehagen er pedagogisk leders jevnlige oppdateringer gjennom skriv og planer for den enkelte avdeling eller gruppe. Planer evalueres fortløpende.

Dokumentasjon på barnehagens arbeid er offentlig, mens all dokumentasjon på barn er taushetsbelagt. Foreldre har innsynsrett i dokumentasjon som omhandler deres barn.

Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte.

Barnehagen skal sørge for at barn som trenger ekstra støtte, får dette. Det innebærer både sosial, pedagogisk og/eller fysiske tilrettelegging som er nødvendig for å gi barnet et inkluderende og likeverdig tilbud.

Alle barn i barnehagen observeres fortløpende gjennom barnehageåret. Vi bruker ett observasjonsskjema som heter «Alle med» og enkelte ganger også «TRAS». Dette er hjelpemidler for personalet i det pedagogiske arbeidet. Observasjonsskjemaene brukes kun med skriftlig tillatelse fra foreldre.

Progresjon

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, materialer og utforming av fysisk miljø. (Rammeplan, 2017).

Samarbeid med andre instanser

Det er et stort nettverk rundt barn og deres familie, og vi i barnehagen ønsker å samarbeide med alle instanser rundt oss til barnets beste.

Barnehagene rundt oss

Vi samarbeider med andre barnehager i kommunen, som f.eks 17 mai- arrangement skolebesøk (lese venner), og andre aktiviteter for barna.

Skolene rundt oss

Vi samarbeider med skolene med tanke på oppstart i 1. klasse. Informasjon blir gitt rundt hvert enkelt barn til skolene hvis foreldrene gir samtykke til det. Mer informasjon om hva vi gjør finner du under kapitlet om overganger.

Nordre Follo

Etter at det ble Nordre Follo kommune har samarbeidet mellom kommunen og private barnehager blitt kraftig redusert. Vi er fortsatt med i samordnet opptak med Nordre Follo kommune og samarbeider om kurs og opplæring av personalet.

Helsestasjon og fysioterapeut

Vi samarbeider med helsestasjon og fysioterapeut dersom dere som foreldre ønsker det. Hvis et barn har fått spesiell oppfølging fra det ble født, kan det være viktig å fortsette med dette i barnehagen. Dersom vi har spørsmål angående barnets utvikling kan vi ta kontakt med helsestasjon eller fysioterapeut. I slike tilfeller vil vi alltid ta det opp med dere foreldre først.

Barnevernet

Vi samarbeider med barnevernet som en rådgivende og veiledende instans. Husk på at barnevernet i mange tilfeller kan hjelpe familien, og sammen med familien finne gode

løsninger. Si fra til styrer eller ped. leder hvis du ønsker en samtale. Barnehagen har meldeplikt til barnevernet hvis vi har bekymring eller mistanke om omsorgssvikt.

Pedagogisk og psykologisk tjeneste (PPT)

PPT er representert med psykologer, spesialpedagoger og logoped. Her får vi råd om opplegg i barnehagen og veiledning av personalet. Vi henviser barn til PPT kun med godkjenning fra foreldrene. Foreldre kan også selv ta kontakt med PPT og avtale samtale for rådgivning

Høyskoler og andre undervisningssteder

Vi kan ha studenter fra høyskoler og videregående skoler i praksis. Dette gjelder i hovedsak studenter som studerer barn og barns utvikling.

NAV

Det hender vi har personer utplassert fra NAV i arbeidspraksis eller språkpraksis.

Taushetsplikt

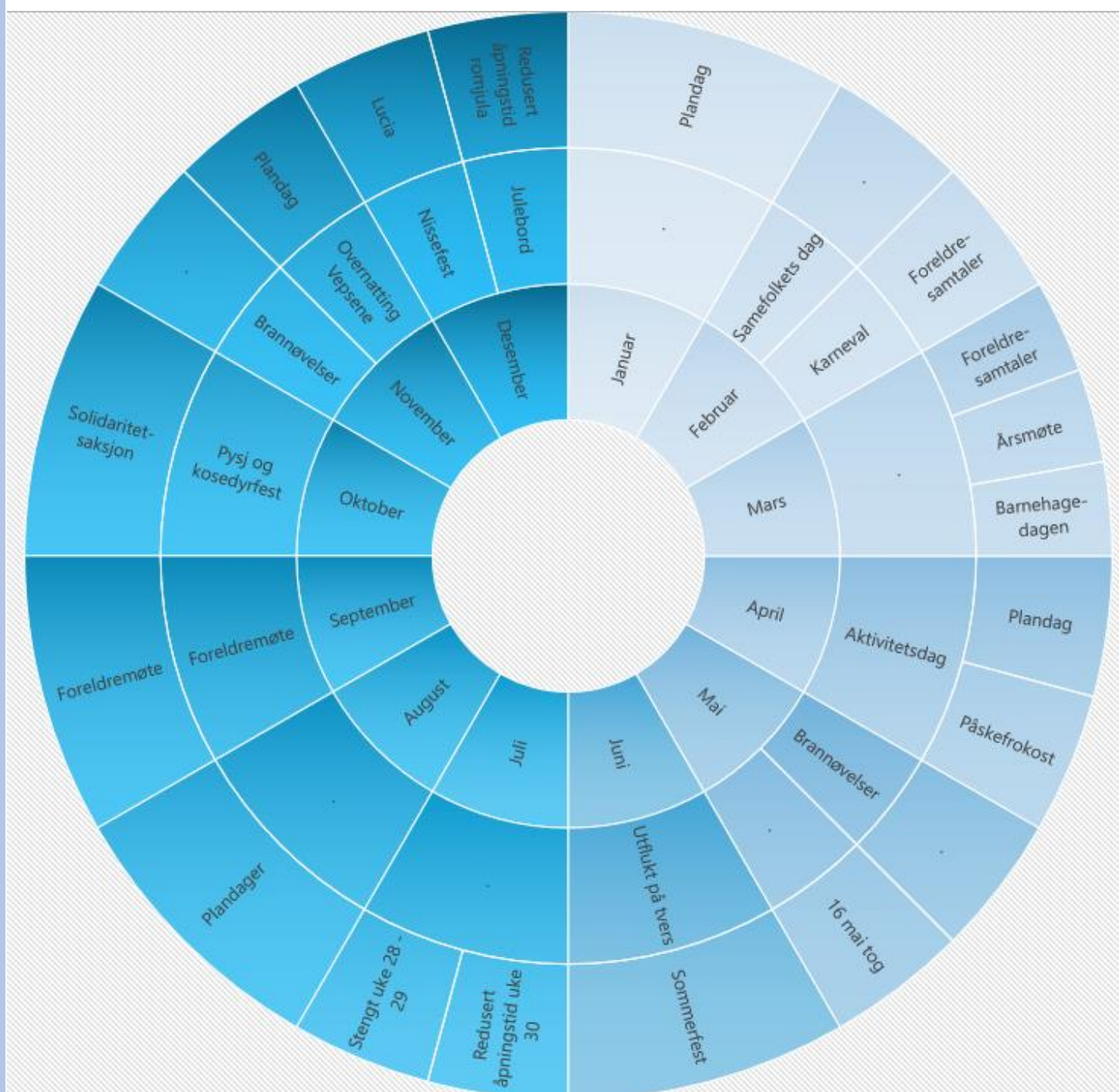
Alle som jobber i barnehagen, har taushetsplikt. Dette gjør at foreldre kan føle seg trygge på at opplysninger om barn og deres familieforhold ikke når andre. Taushetsplikten gjelder også internt på huset, dersom det ikke er opplysninger de andre ansatte må ha adgang til for å gjøre jobben sin.

Barnehagepersonalet skal i sitt arbeid være oppmerksom på forhold som kan føre til tiltak fra barnevernets side. Personalet har da opplysningsplikt og skal ta kontakt med barnevernstjenesten. Opplysninger gis av daglig leder. Barnevernstjenesten er opptatt av å være et lavterskeltilbud, og ønsker et tettere samarbeid mellom barnevern og foreldre.

Årshjul

Under ser dere ett overordnet årshjul over hva som skjer i barnehagen i løpet av året.

Den ytterste ringen er aktiviteter som gjelder dere foreldre, mens ringen innenfor gjelder barna.

Sofiemyråsen Barnehage

STORT OG SMÅTT HAR DET GODT

Adresse: Tømteveien 21, 1412 Sofiemyr

E-post: styrer@sofiemyrasen.no

Tlf. Kontor	66 82 16 80 / 412 31 481
Tlf. Brumlemann	66 82 16 81 / 412 32 085
Tlf. Klatremus	66 82 13 31 / 412 37 260
Tlf. Bamsefar	66 82 13 32 / 412 39 889
Tlf. Mikkel Rev	66 82 13 33 / 412 39 950

Barnehagen eies av de foresatte i barnehagen og ledes av et styre bestående av 5 foreldrerepresentanter.

Daglig leder 100 %

Ellen Eike

Tlf. 936 84 517

Barnehagens åpningstider:

Kl 07.00 – 17.00 Mandag – Fredag

Årsplan utarbeidet av: Personalet

Tekst og bilder: Personalet

Lay Out og teknisk tilrettelegging: Daglig leder

Kilder

Bae, Berit (1996): Det interessante i det alminnelige
Brandzæg, Torsteinson, Øiestad (2017): Se barnet innenfra

Greve, Anne (2009): Vennskap mellom små barn i barnehagen
Helsedirektoratet (2018): Nasjonal faglig retningslinje; Mat og måltider i barnehagen
Kunnskapsdepartementet (2005): Lov om barnehager

Kunnskapsdepartementet (2006): Temahefte – om barns medvirkning
Kunnskapsdepartementet (2006): Temahefte om samisk kultur i barnehagen
Kunnskapsdepartementet (2009): Temahefte om språkmiljø og språkstimulering i barnehagen

Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner (2017): Livsmestring i skolen
Lamer, Kari (2013): Dette vet vi om sosial kompetanse
Pape, Kari (2005): Se hva jeg kan a

Stine Sofies stiftelse (2020)
Stortingsmelding 6 "Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO"
(2019-2020)

Støre Meyer (2005): Pedagogisk lederskap i barnehagen
Tholin, Kristin Rydjord (2013): Omsorg i barnehagen
Ulla, Bente (2013): Omsorgens omfattende områder – kritisk refleksjoner om omsorg i barnehagen

Utdanningsdirektoratet (2016): Barns trivsel – voksnes ansvar
Utdanningsdirektoratet (2017): Rammeplan for barnehagen

